

Starški list

2020/53

Kaž tule w Němcach
su skupiny našich
pěstowarnjow často
w přirodže a wužija
tež składnosć, sej tam
snědań zesłodžeć dać.
Džěći su wotputane,
wjesołe a zajimuja so
za druhich a wokolinu.
Při tym rozwije so
často zajimawa roz-
mołwa. W tutej lochkej
a swobodnej atmosfer-
je kóžda pomazka a sad
słodža. Tam žane džěćo
za słódkim jogurtom
nježedzi.

wudaće: nazyma 2020/53
wudawaćel: Serbske šulske towarstwo z.t. Póstowe naměsto 2
02625 Budyšin
tel.: 03591 550216
faks: 03591 550220
info@sorbischer-schulverein.de
www.sorbischer-schulverein.de
www.dyrdomdej.de
zamołwitej redaktorce: Marja Jaworkowa/Monika Süßowa
tel.: 03591 550215
fota: SŠT, pixabay
© 2020 Serbske šulske towarstwo z.t./Sorbischer Schulverein e.V.

Lubej staršej,

w tutym wudaću staršiskeho lista zaběramy so znova z procesom přiswojenja řečow. Wědomostnicy su zwěsćili, hdyž džěci wjacore řeče runočasnje wuknu, trenuja wone swoje mozy k fleksibelnemu přiwzaću informacijow a k spěšnemu a optimalnemu nawuknjenju najwažnišich regulow. Při tym leži lěpšina runočasnego wuknjenja řečow we wjetšej koncentraciji w běhu wuknjenja. Džěci słyša řeč hižo w maćernym žiwocie. Ze šěsć do 10 mėsacami plapotaja wone (da-da-da) a z lětom nałozuja přenje słowa. Z třomi lětami řeči wjetšina džěci hižo wjace hač 1000 slowow w krótkich sadach. Wažne je, zo so řeče jasnje wotmjezuja a Wój z Wašimi džěćimi wjele a jasnje řečitaj a jim předčitaj. Jako orientacija za dorosćenych so poruči wuknyć regionalnu řeč (serbsčinu), statnu řeč (němčinu) a znajmjeńša jednu ze swětowych řečow. Tuchwilu steji na čole mjezynarodneje lisčiny maćernorěčnych: mandarin-chinščina, slěduje španiščina a na třěcim městnje steji jendželščina.

W mjenje Serbskeho šulskeho towarstwa z. t. přeju Wamaj rjanu nazymu z wjele zajimawymi knihami a pohladajtaj tež na našu web-stronu: www.dyrdomdej.de.

Wostańtaj Wój a Waju swójba strowi.

Waju

Ludmila Budarjowa

Ludmila Budarjowa

předsydka Serbskeho šulskeho towarstwa z.t.

Wobsah:

Składnosće a nastorki k řečenju tež při jědźi?, Judit Čornakowa, fachowa poradźowarka	2
Džěćo w dwurěčnej swójbjce, po: Zwjazkowa centrala za strowotniske rozswětlenje (BzfgA)	4
W prózdninach rady pućujemy, Serbska pěstowarnja „Džěćacy raj“ Wotrow	6
Prózdny w horće, Witaj-pěstowarnja „K wódnemu mužej“ Malešecy	7
Džěci přinjesu žiwjenje do domu, Serbska pěstowarnja „Chróšćan kołć“ Chróścicy	8
Štó je jenož cokorowe tity schował?, Witaj-pěstowarnja „Pumpot“ Němcy	9
Klankodźiwadźelenje w Chróšćan horće, Wuměłski projekt z klankodźiwadźelnikom	10

Składnosće a nastorki k rěčenju tež při jědźi?

Judit Čornakowa, fachowa poradźowarka

W so wospjetowacych situacijach kaž jědźi, drasćenju, myću so rěč lochce znutrkowni. Kubłarka pomjenuje to, štož džěćo abo wona runje činitej. Tak so zhromadna kedźbnosć na tuchwilnu činitosć wjedže a džěćo a kubłarka wostanjetej w dialogu. Nimo toho kubłarka džěćo pohonja, same wopisać, što runje čini. Hdyž so takle při činitosćach rěči, móže džěćo słuchajo a rěčnje jednanju derje scěhować. Džěći měrja so na přikładže přewodźaceho dorosćeneho.

Měli won dóstać, što kedźbnosć džěći wuwabi, je to pohibowanje, wobkedźbowanje abo připosluchanje.

Při tym pomhaja znamjenja a rituale, so na wěste situacije nastajić. Džěći žedža so za wospjetowanje-

mi, doniž njejsu słyšane a dožiwjene do so přiwzali. Z tuteje perspektiwy nima jenož tón wot džěšća spóznyty přikład rozsudny wuznam, ale tež rytmus. Rjaduje so tola wšo žiwjenje we wěstych rytmach, do dnja, tydženja, měsaca, lěta. Rytmus spožči nam tež wolóženje a dobytěk. Njetrjebamy stajnje znowa za strukturami a prawidłami pytać.

Runje při jědźi móžemy přijomnu atmosferu tworić, tak zo su krótke měrne rozmołwy móžne. Zaleži na tym, zhromadnu jědź jako pozitiwne dožiwjenje a pozitiwne nazhonjenje tworić. Džěći wola sami swoje temy. To móža temy kołowokoło jědže być, kaž slód, pochod žiwidłow, wosebite składnosće, najlubše a njelube jědže

atd. Často powědaja džěci wo swojich dožiwjenjach. Tak ma kubłarka dobru móžnosć, so do myslenja džěsća zanurić a móže tak spóznać, što džěco zaběra abo što wone trjeba.

Lóštne mjena za zeleninu, sad abo druhe móža wjeselo a lóšt při jědźi zwysić. Tak wabi paprika z „babyjemmi“, morchej jako „dwójnik“, tomaty jako „wutroba“, „čerwjenoličkate“

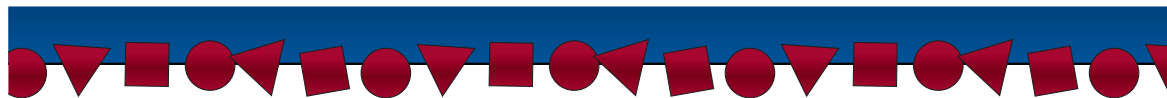
jabłuko, „tołstobručata“ krušwa, nepl z „nosom“, „hwězda“ w jabłuku, „zlote“ zornjatka abo druhe do wobkedźbowanja a hry z řeču. Ženje pak njeměło to hrajskanje z jědźu być. Přeco ma so česćownosć před jědźu pokazać a jědź so nic jako hrajska wobhladować.

Tež wobrazliwe rěčenje při jědźi móže wćipnosć a wjeselo zwysić. Na přikład: palčikowy taler, myšaca porcija, to je kaž za bara, budžeš sylny kaž hober. Tež spěwy, modlitwy, basnje, hódančka a hrónčka wokoło jědže so wot džěci rady přiwozmu.

Horjeka wopisane płaci tež při paslenju, hrajskanju, pućowanjach a wězo we wšědnych situacijach kaž w myjerni abo garderobje.

Rěč přewodža wšě naše činitosće a skića móžnosće k wuspytanju, wospjetowanju, zwučowanju, rozšěrjenju a hrajskanju z njej.

Džěco w dwurěčneje swójbje

po: Zwjazkowa centrala za strowotniske rozswětlenje (BzfgA)

W přernih žiwjenskich lětach połoža so bytostne zakłady rěčneho wuwica. Rěčne přikłady, wjeselo nad rěču a přichilnosć w maćernej rěči su najlěpša baza za wuspěšne nawuknjenje drugeje rěče.

W swójskej maćernej rěči z džěscom rěčeć

Rěčće wosebje w přernih lětach jako mać abo nan přeco w tej rěči z Wašim džěscom, kotruž wěsće wobknježiće a w kotrejž móžeće Waše mysle a začuća najlěpje wuprajić. Zwjetša je to swójska maćerščina.

Za tym, štož je Waša maćerščina, měli jako mać na přikład stajnje serbsce, jako nan stajnje němsce z Wašim džěscom rěčeć – abo nawopak.

Jasne „rěčne prawidła“ při dwurěčnosći w swójbje

Džěci zamóža na kóždy pad wšelake rěče w jich wosebitosćach rozoznawać a runočasnje sej přiswojić. Wuměňjenje je, zo su w swójbje jasne a po móžnosći konsekwentnje dodžeržane „rěčne prawidła“.

Rěči njemětož so lubowólnje wužiwać abo zaměnjeć.

Za džěco je wažne, zo móže wěstu rěč z wěstej wosobu abo wěstymi si-

tuacijemi (pěstowarnja, pola wowki a džěda) do zwiska přinjesć.

Waše džěco měło we woběmaj rěčomaj emocionalnu a rěčnu přichilnosć dožiwić.

Wuwice w maćernej rěči – wažna baza za druhu rěč

W najwjace padach dwurěčnosće so w swójbje jedna rěč rěči, na přikład serbsce abo rusce, mjeztym zo je druga rěč ta wokoliny, mjenujcy němčina.

Tež w tutym padže měli jako starši z džěscom we Wašej swójskej rěči rěčeć – w tej rěči, w kotrejž móžeće Waše džěco najlěpje změrować a tróštować, jemu přichilnosć, ćoplotu a schowanosć pokazać.

Zapleńće Waše džěco ze wšeho spočatka z Wašej swójskej rěču. Hdyž budziće jeho rěčne wjeselo a jemu dobry rěčny přikład dawaće, podpěraće rěčne wuwice w jeho maćernej rěči.

Z tym tworice runočasnje tež wažnu bazu za wuspěšne wuknjenje drugeje rěče.

Pod „přirodnymi wuměňjenjemi“ wuknje so druga rěč lóšo

Hdyž so džěco w swojej maćeršči-

nje starobje wotpowědnje wuwije, móže druhu řeč čim lóšo nawuknyć, čim zašo so z tutej řeču zetka a ć i m wjace móžnosćow dóstanje, tutu řeč dožiwić a tež nałožować móc. Hač je to na hrajkanišću, z přečelemi doma, w pěstowarni abo pola wowki.

Wosebje hdyž so pola Was doma serbsce njerěči, hraje pěstowarnja wažnu rolu za wuspěšne nawuknjenje druheje řeče. W zhromadnej hrě z druhimi džěćimi, wosebje pak přez

rěčny přikład kubłarkow a kubłarkow so Waše džěćo poněčim z druhej řeču spřećeli. Wone wuknje tute zapřijeca nałožować a wotkryje sej – podobnje kaž z přenjeje řeču – nutřkownu logiku a strukturu řeče.

Kóždy řeč trjeba počesćowanje a składnosć za nałožowanje

Zo by Waše džěćo swoje rěčne zamóžnosće we woběmaj řečomaj runohódnje wuwic a zdžeržec móhło, trjeba:

- składnosće, tute řeče zmysłapołnje wužic a nałožować móc;
- nazhonjenje, zo je kóždy řeč – přenja kaž tež druha řeč – drohotna.

Wosebje w šulskej starobje wobsteji často strach, zo maćerščina

(serbščina) hinje, dokelž dóstanje němska řeč wjetšu wahu. Tu je nadměru wažne, zo najebać toho z džěšćom konsekwentnje dale

serbsce rěčiće a w nim lubosć k řeči budziće. To dže najlěpje w rozmołwje. Tak nazhoni džěćo, zo je Wam nałožowanje serbščiny wažne a lube.

Rěčne změšenja su we wěstych wuwicowych fazach normalne

Wjacorečnje wotroščace džěći maja sčasami fazy, w kotrychž wobě řeči měseja. Wosebje při runočasnym přiswojenju wšelakich řečow móže so rěčne wuwice spočatnje tež trochu haćic. To je normalne a so zwjetša po chwili zaso nachwata. Wažne je, zo tutu fazu přiwzaće a wudžeržiće. Hižo bórže budže so Waše džěćo we woběmaj řečomaj zwuraznić a z lochkosću z jedneje řeče do druheje přeńć móc.

W prózdninach rady pućujemy

Serbska pěstowarnja „Džěacy raj” Wotrow

Kóždy lěto podamy so z džěci mi pěši k swjatej Mariji, kotruž na deńdžeš při prózdnjeńcy na Lipicy. Tón raz so nam kapłan Buliš přidruži a nam zajimawe stawizny wo Mariji powědaše. Mjez druhim zhonichmy legendu, zo so jahody w lěsu zmódrja, hdyž swj. Marija w módrym płášću přez lěs dže a so z płášćom jahodow dótknje. Tohodla mamy w lěsu módre jahodki. Džěci stawiznam wćipni připosłuchachu a so dźiwachu, jako knjez kapłan za kóždeho módru jahodku wučahny.

Na dalším pućowanju nóžkowachmy podłu Wotrowskeho hrodžišća přez lěs a nimo stareho młynu do Jědlicy. Tam wopytachmy knjeza Placa, kotryž je z ćěłom a dušu pčołar. Wón poskića za džěci wšelake projekty. Džěci njemało wuši nastajachu, jako zhonichu, zo je

pola pčołkow džětačerka jenož šěsć njedzele žiwa a zo w tym času jenož džěta, džěta, džěta. Matka je wo wjele dlěje žiwa a dyrbi w tym času cyle wjele jejkow njesć. Tak ma kóžda swój nadawk. Džěci móžachu cyle zbliska tute pilne džětačerki wobkedźbować a wobdźiwać. Wjetšim džěćom bu tež wědome, kajki strach hrozy, jeli njeby pčołkow na swěće było.

Na dompuću powědachu sebi wo wulkim nadawku tutych małych stworenčkow.

Woči, wuši a wutroba su w přirodze a při hibanju za rjanosće a wosebitosće žiwjenja wosebje derje wočinjene.

F. Čěsla, kubłar

Prózdnyiny w horće

Witaj-pěstowarnja „K wódnemu mužej“ Malešecy

W prózdninach su so zaso raz wul-
kotne poskitki za nas organizowali.

To bě knjeni Wünsche, kiž je nam
wšitko wokoło policije rozkładła.
Smědžachmy so samo do awta po-
licije sydnýć.

W biosferowym rezerwaće po-
dachmy so po wjedženju přez „Dom
1000 hatow“ z lupu a zamjetakom
do přirody. Napjeći wobkedžbo-
wachmy wšě móžne stworjenčka we
wodžiznach.

Pjatk startowachmy z Qi Gong a
dachmy so zapleńić z masažu.

Nowy tydžeń započa so z kolesom.
ADAC je z nami trenował.

W kupanskich drastach a wo-
brónjeni z wodowymi pistolemi
smědžachmy so wutoru wšitcy tak
porjadnje z wodu napryskać a na-
pancać. Tež kubłarki běchu „zmokli“.

Prěnja pomoc steješe srjedu na
planje a štwórtk wubědžowachmy
so w „olympiskich disciplinach“: ska-
kachmy w měchach, balansowach-
my jeja, čahachmy powjaz atd.

Wjeršk bě za nas přenocowanje w
pěstowarni. Napječechmy sej picu
a před spanjom wobhladachmy sej
hišće film a dachmy sej popcorny sło-
džeć. Wćipni, kotra překwapjenka na
druhi džeń na nas čaka, njemóžach-
my sej přederje wusnyć. Kóždy z nas
měješe hinašu ideju. Rano po sněda-
ni startowachmy z busom do směra
spjateho jězora. Cil bě krosnowanski
park. To bě wulke wjeselo. Cyły džeń
smědžachmy krosnować, tak kaž so
nam to chcyše a lubješe.

Na prašenje, što je so nam najlěpje
lubiło, je wotmołwa jasna: WŠITKO!

džěci z horta

Džěci přinjesu žiwjenje do domu

Serbska pěstowarnja „Chróšćan kołč“ Chróšćicy

zhromadnje spěwać, stare znate hry hrać abo zhromadnje do „Hatkow“ hić. Stari wobydlerjo dopomnja so snadź hišće na wotličenske hrónčka z jich młodžinskeho časa. Zhromadne aktiwity budža wjeselo, trenu-

Džěcatstwo a staroba stej staciji w kołoběhu žiwjenja. Pěstowarnja a starownja w Chróšćicach hajitej dobre zhromadne džěło. K wosebitym přiležnosćam podadža so džěci do starownje a překwapja wobydlerjow ze spěwčkami a rejkami. Ale tež w pěstowarni mějachu hižo wopyt ze starownje. Młoda a stara generacija wobohačatej so mjez sobu. Stari móža wot žiwjenskeho wjesela młodych profitować, młodži wot wědy starych. Wjele starych ludźi rozkčěje, hdyž džěci dožiwi, a woni dopomnja so na swoje džěci a wnučki kaž tež na jich džěcatstwo, do kotrehož w swojich myslach přeco časćišo wróćo pućuja.

Njetrjeba tola přeco někajki přihotowany program być. Knižki hladać,

ja mozy, wubudža starych ludźi. Hižo hdyž móža seniorojo džěcom při hrajkanju přihladować, jich to wobohać. Njewobćežene a hibićiwje wašnje džěci skutkuje na starych. A džěci widža a wuknu, zo móže stary čłowjek chory być, druhdy wěcy zabudže, a cyle wažne, zo mamy při zetkanjach ze starymi ludźimi česćownosć a respekt pokazać.

Tež hdyž je staw čěla jara wšelakory, su sej džěci a stari ludžo w jich byću jara bliscy. Wjele adjektivow přitrjehja na wobě skupinje: zasonjeni, njesamostatni, druhdy tež hejate, swojeje hłowu, njerozumne. A hač hodowne wěcki paslić abo jejka molować – wjele aktiwitow so tola we woběmaj domaj přewjeduja. Čehodla nic zhromadnje?

W zašłym polłěće smy wopyty korony dla wězo wusadzić dyrbjeli. Tuž bě nětko wjeselo na woběmaj stronmaj wulke, jako móžeše naša předšulska skupina swój krótki a lóštny program, kotryž su za jich wotchadničku nazwučowali, wobyd-

lerjam starownje předstajić. Tež při hudženju z instrumentami mějachu džěci wulke wjeselo. Při někotrych spěwčkach spěwachu wobydlerjo samo sobu a kleskach lóštnje do rukow.

kublarka Petra Hubrich

Štó je jenož cokorowe tity schował?

Witaj-pěstowarnja „Pumpot“ Němcy

Srjedu, 08.07.20, podachmy so z našimaj šulskimaj nowačkomaj a z přichodnymi předšulskimi džěćimi do Wojerowskeho zwěrjenca.

Tam nas přečelna žona postrowi a powědaše nam, zo je w nocy něchtó w zwěrjencu cokorowe tity schował.

Zhromadnje podachmy so zwozyčkom, w kotrymž bě pica za zwěrjata, na pytanje.

Baram přihladować, kak sej worjechi tłuskaja, bě wulke wjeselo. Tež tamne zwěrjata dóstachu wot džěci něšto k žranju.

Po puću přez zwěrjenc mějachu džěci wšelake nadawki a hódančka rozrisać, zo bychu so dowědzeli, hdže su cokorowe tity schowane. Jako běchu hódančka wuhódane, běžachu džěci cyle spěšnje k wobhrodženju za wowcy. Hižo zdala widžachu, zo wisachu tam cokorowe

tity. Wjeselo bě wulke, jako nowačkaj swoju titu w rukomaj dźeržeštaj.

Přjed hač so na dompuć podachmy, nasyćichmy so najprjedy jónu z piknikowych titow. Popołdnu swačachmy ze staršimi našeju šulskeju nowačkow. K tomu běchmy plincy napjekli.

Tež hdyž njejsmy lětsa cokorowe swjedzeń kaž zwučene swěćić móhli, myslimy sej, zo zwostanje tutón dzeń džěćom w dobrym pomjatu a woni so rady na rjany čas w pěstowarni dopomnja.

Džěci a kublarki

Klankodźiwadźelenje w Chróšćan horće

Wuměłski projekt z klankodźiwadźelnikom Lutzom Männelom

Kak rěča klanki, kak je hibamy, móžemy je sami paslić, kajke klanki so zady abo před zawěškom hibaja – na to a wjele druheho dóstachu džěći wotmołwu. W poslednim tydženju prózdnin wuhotowa so džěłarnička w horće z pedagogu a klankodźiwadźelnikom Lutzom Männelom. Zmóžnił bě so projekt přez załožbu „Ingrid Wüsteney“. Knjez Wüsteney, dołholětny přećel a darićel Wotrowskeje pěstowarnje, je załožbu załožił ze zaměrom, wumělske twórby swojeje bohužel zahe zemrěteje džowki zjawnosći spřistupnić a wumělsce zajimowane džěći spěchować. Cyły tydzień zaběrachu so 15 džěći w starobje 6-10 lět ze wšěm kołowokoło klankodźiwadźelenja.

Na spočatku přemyslowachu džěći, kotru bajku móhli zahrać, do-

kelž wšak jej wotpowědnje klanki stworichu. Dokelž běchu 14 džěći přizjewjenych, rozsudźichu so za znatu bajku a bajku z wjele postawami. Póndželu započachu hnydom z tworjenjom swójskeje ručneje klanki. Hłowa měješe so přirězać, woči, hubu, wuši abo druhe wěcy wurězać a přilěpic, wšo z papmašejom přilěpic a sušić dać. Na druhi dzeń su hłowu barbnje wuhotowali. Potom stab jako čělo a k dźerženju, płat

jako drastu na stab a hotowa
bě klanka. Ně – hišće wose-
bite přiznamjenja, kaž włosy,
brodu, wopuš sej z wołmy
spaslić a přilěpić.

Nětko hibachu so wjesele a
hordže najzajimawše posta-
wy po rumnosćach horta.
Kruće a napinace běchu pak
tež zwučowanja za a nad za-
wěškom. Kak hiba so klanka hdyž
rěči a do kotreho směra hlada? Wo-
sebite wužadnje bě, klanku stajnje
we wěstej wysokosći dźeržeć a cyłu
šěrokość jewišća wužić. Hačrunjež
bě klanka na štabiku, mějachu dźěći
jara na to dźiwać, zo je jich klanka
tež wyše zawěška widžeć.

Nawoda projekta Lutz Männel
namjetowaše bjez krutych teks-
towych předłohow hrać. To spěchu-
je kreatiwnosć dźěći. Móža swojim klan-
kam swobodnišo a lóšo so hibać dać,
hdyž „njewisaja“ z
woćemi a koncentra-
ciju na teksće. To bě
dobra ideja, kotraž
z kóždym dnjom a
předstajenjom nowe
„płody“ wunjese.
Wšelake róle mějach-
my wšednje wšak tež

znowa wobsadzić, dokelž dźěći nje-
prawidłownje do horta přichadža-
chu. Zo bě Kózlatkec swójba we
łužicy žiwa, bě derje k spóznaću.
Wjelk bě mjenujcy němskorěčny a
dyrbješe najprjedy serbsce wuknyć,
zo by so do domu kózlatkow zado-
być móhl. Kózlatka znajachu wšelake
hrónčka z noweje knihi „Džesać mo-
jich porsćikow“ a mějachu při hraću
z nimi wjele wjesela. Běchu to samo

moderne kóztatka, kotrež wužichu tablet, na kotrymž sej čas z dyrdom-dej.de zabiwachu.

Zo njewobknježeše nawoda džěłarnički serbšćinu, njewopokaza so jako hačace. Namjetowaše wón džěćom w hrě sady němsce, džěći tute bjez ćeže do serbšćiny přenjesechu. Wěste je, zo su džěći kóždy dzeń tójšto nawuknyli a nowe nazhonjenja zběrać móhli. Někotre džěći mějachu spontanje wjacore abo wšelake róle přewzać, štož sej z časom přeco bóle přicpěwachu a so na to z wćipnosću zwažichu.

Štwórtk po wobjedže je knjez Männel wšitke džěći z horta na klan-kodžiwadło přeprosyl. Po lóštnej bajce „Kij z měcha“ rozłóži wón džěćom wšelake wěcy, triki a jednanja za zawěškom.

Štwórtk a pjatk wužichu wšitke džěći horta móžnosć, lóštne nohacowe figury paslić. Tute wužichu so w hrě jako šulska rjadownja, kotraž z

wučerjom matematiku zwučowaše.

Pjatk dopołdnja wuprosychu sej pěstowarske a žłobikowe džěći wopyt generalki. Popołdnu na zakónčacym zarjadowanju scěhowachu premjeru wjetše džěći Chróšćanskeje a Wotrowskeje pěstowarnje, starši a dalši swójbnj a zajimcy ze wsy. Běše to wjeršk projektneho tydženja a zdobom najwjetše wužadanje z wěstej napjatosću.

Předstajenje wobrubila mała wustajeńca někotrych wobrazow Ingrid Wüsteney kaž tež wunoškow lońšeje džěłarnički w horće, kotraž bě tohorunja přez załožbu spěchowana. Dale su so džěći w džěłarničce z klankami knjeza Měrcina Krawca zeznajomi-

li. Tež tute klanki so we wustajeńcy wopytowarjam pokazachu. Z čerstwym tykancom Chróšćanskeje pje-karnje a pomazkami ze zelowej a to-matowej butru so wopytowarjo po předstajenju pohosćichu. Při bjesa-dže a džakowanju so wulkotny wu-kon džěci a projekt samy chwaleše.

Srjedu w přěnim šulskim tydženju stejachu džěci hišće raz za jewišćom. Najprjedy zahrachu za šulerki a šu-lerjow zakładneje šule a hodžinu pozdžišo za wobydlerjow starownje

„Swjateje Ludmile“. Starši wobydler-jo so nad znatymi hrónčkami zawje-selichu a je sobu přednjesechu.

Po tutym předstajenju bě wšón lóšt na hraće tež pola poslednjeho džěsća najprjedy jónu spokojeny. Nětko skónčnje móžachu hrajerjo swoje klanki sobu domoj wzać.

Blandina Ledźborjowa je nam noty někotrych znatych serbskich spěwow za pisany ksylofon wobdžěłała. Tak móža džěci melodiju po bar-bach notow nazwučować a spěw přewodžec.

Spěwčki smy tak přihotowali, zo móža so w našich pěstowarnjach samostatnje wot džěsća wužiwać. Snano so tak mały hudźbny talent namaka.

Mały přikład namakaće na srjedźnej stronje.

